בעזהי"ת

אריסטון (פי' סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל, וכל מי שלא אכל נו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פ"י).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול שכרו (קהלת רבה פ"א סי' כ"ח).

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

ב"ה. חודש טבת-שבט ה'תשל"ה — שנה ב' קונטרס ו' (כרך א')

בפיקוח מוה"ר **משה שטרן** שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

וועד הכשרות

VAAD HAKASHRUS
P.O. Box 56,
BROOKLYN, N.Y. 11228

מודעה נחוצה

מיט דעם מדריך ווערט גע-ענדיגט דער יאהרגאנג פון דעם ירחון. מיר זענען מודיע די חשובע ליינער, מיטגלידער, און מיטארבייטער, ווי פאלגענד:

א) אלע מעמבערס ווערן געבעטען ארייך צושיקען די געלט צו פארלענגערען אייער סובסקריפשען. מיר קענען נישט שיקען פערזענליכער בקשות ווייל מיר זענען פארנומען מיטן שטח הכשרות אויפן גרויסען פארנעם, און מיר האבען נישט גענוג הילף פאר אפיס ארבעט. ווער עס וועט נישט ארייך שיקען די $4.00 וועט נישט באקומען די ווייטערדיגע ירחונים.

ב) ווער עס ווערט א מעמבער און מיטן יאהרגאנג (צ.ב.ש. אייר-סיון תשל"ה) ווערט זיין מעמבערשיפ גע-ענדיגט ביי די זעקסטער ירחון וואס ער באקומט (אדר-ניסן תשל"ו). מיר שיקען נישט די פריערדיגע ירחונים, ווייל עס טוהט קאמפליצירען אונזער ארבייט.

ג) ווער עס איז אינטערעסירט צו באקומען די פריערדיגע ירחונים זאל ארייך שיקען $1.00 צו דעם מערכת און שרייבען די נומער פון די פערלאנגטע ירחונים.

ד) מיר האבען איבער געדרוקט א באגרעניצטער צאהל פון ירחון א' וב'. ווער עס איז אינטערעסירט דאס צו באקומען זאל ארייננשיקען $1.00 פאר יעדעם ירחון. וכל הקודם זוכה!

המערכת

דפוס אופסט "מוריה"
MORIAH OFFSET CO.
160 JOHN STREET
Brooklyn, N. Y. 11201
(212) 852-4141

גילוי דעת

אזוי ווי מיר האבען זוכה געווען מיט דער הילף פון השי"ת, ארויס צו געבען דער זעקסטער "מדריך הכשרות" פאר דער ברייטער עולם וואס קוקט ארויס מיט האפענונג אוןְ שטרעבונג אויף די ארבייט, די עבודת הקודש פון אונזער וועד, געפונען מיר פאר נויטיג אויף צו קלערען געענוי און קלאהר פאר דער ברייטער עולם אונזער ציהל און שטרעבונג, ווייל לויט די ממש הונדערטער בריעף וואס מיר באקומען הערשט א בלבול המוהות ביי אסאך פון אונזערע ליינער וועגען וואס מיר ווילען אויפטאן אויף דער געביט פון כשרות. דעריבער ווילען מיר דא דייטלעך ארויסזאגען אונזער טרוים און ציהל צו דער צופרידענשטעלונג פון אונזערע ליינער

א) דער ויעד איז געשאפען געווארען דורך חשובע בעלי בתים יראי השם וואס עס ווייטאגט זיי אויף די פרצות וואס געפינען זיך היינט אויף דער פעלד פון כשרות. יעדער איינער ווער עס וויל נאר טוט וואס עהם געפעלט איהם. אזוי ווייט איז עס געגאנגען אז יעדער ביזנעסמאן איז געווארען דער "באגלייבטער", דער רב גלייבט איהם, די קונים גלויבען איהם און אלעס ווערט געגעטין אויף דער צוזאג פון א מענטש וואס און בעסטען פאל איז ער א נוגע בדבר, וואס אין דער מדינה ווייסען מיר ליידער וואס א פנים דאס האט. אין אסאך פעלער ווייסט דער סוחר גארנישט וועגען דעם פרודוקט וואס ער פארקויפט אין וועגען די חששות וואס זענען דא.

דעריבער האבען מיר געזוכט א רב מובהק וואס זאל אונז ווייזען דעם ריכטיגען וועג ווי צו קענען פארבעסערען דער מצב פון כשרות. נאך גרויסע און שווערע באמיאונגען האט השי"ת געהאלפען און מיר האבען געקראגען דער הילף פון דעם באוואוסטען גאון און מחבר פון די שו"ת באר משה הרה"ג ר' משה שטערן שליט"א אבד"ק דעברעצין יצ"ו זייך שטארקייט און פעסטע שטעלונג אויף דער געביט פון

איז גוט באקאנט ביי אלע שיכטען פון יהדות החרדות, א חוץ זיינע גרויסע ידועות וועגען כשרות וואס איז נויטיג פאר אזא ענין. ער האט אויף זיך גענומען דעם שווערע עול צו זיין דער וועג ווייזער פון אונזער וועד דער אמת איז אבער אז מיר זוכען דעם הילף פון אלע רבנים שליט"א זיי זאלען זיין בייהילפיג מיט עצות און מיט מעשים, און זיכער וועט דער באשעפער משלם זיין פעלם הטוב בזה ובבא. ווייל אויף יעדען ליגט דער חוב קלאהר מאכען און צריקצוהאלטען אידישע קינדער זאלען נישט נכשל ווערען מיט מאכלות אסורות ח"ו.

ב) נישט דער רב וואס פירט אונז און נישט די מיטארבייטער פון דער "וועד" באקומען באצאהלט, פארקערט, עס קאסט אונז נאך געלט און צייט, ווייל מיר צאלען אליין די שפעזען און קאסטען וואס אזא ארגעניזאציע דארף. טאקע! איך דעם זכות האפען מיר אז מיר וועלען האבען סיעתא דשמיא און אונזער ארבייט.

ג) מיר געבען נישט קיין הכשרים, נישט פאר קיין געלט און נישט אומזיסט. מיר באזוכען די פעקטארים, בעקערים, קעיטערערס א.א.וו., און אויב מיר זעהן אז די נוצען פראדוקטען וואס עס איז אויף זיי א חשש איסור מאכען מיר זיי אויפמערקזאם אז זיי זאלען דאס אויסטאשען אויף כשר'ע. טאמער מיר זעהן אז אלעס איז און בעסטען ארדענונג לגבי כשרות טוען מיר דאס צו וויסען טוהן דארך אונזער "מדריך".

צוליב די אויבען דערמאנטע פונקטען קען יעדער זעהן אז אונזער "וועד" איז אנדערש פון אלע ארגעניזאציעס וואס זענען ביז היינט געווען פארנומען מיט כשרות, און מיר בעטען און האפען צו השי"ת אז מיר זאלען זיך קענען האלטען פעסט קעגען וועלכע עס זאל נישט זיין. מיר זענען

חלילה נישט גרינגדיניג און מיר טוען נישט גרינגשעצען
די ארבייט פון קיין שום רב אדער ארגעניזאציע, אבער
שגיאות מי יבין, מען איז דאך נישט מער פון א מענטש.
מיר גלייבען אז מיר פרעגען איבער א רב א בעל מכשיר
וועגען זיין הכשר דארף ער זיך נישט באליידיגען נאר
פארקערט זיין צופרידען אז עס זענען דא מענטשען וועלכע
ווילען עהם מיטהעלפען אין זיין השגחה אהן
באלוינונג, ווייל מיר מיינען נאר למען השם ולמען ישראל
עם קדושו.

מיר בעטען אנטשולדיגונג פון די אלע מעמבערס וועלכע האבען
געבעטען מיר זאלען מברר זיין פארשידינע פראדוקטען. מיר
האבען אסאך ארבייט און מיר קענען נישט ענטפערען באלד אויף
יעדע אנפראגע. מיר ווילען טאקע בעטען פון די אלע, זיי
זאלען צו העלפען ביי שרייבען א בריעף צו די באטרעפענדע
קאמפאני און איבער שיקען צו אונז די אלע ידיעות וואס זיי
זענען געווארען געוואהר, וועלען מיר בעסער קענען אנגייען
מיט אונזער ארבייט (שאלה חכם חצי השובה).
וועד הפועל

ווען איר מופט...
ביטע לאזט באלד וויסען אייער נייע אדרעס!
האט איר שוין באצאלט אייער סובסקריפשאן?!
אויב איר האט נאך ניט באצאלט —
שיקט אריין נאך היינט!

המזון בהלכה

אל כבוד מנהלי וועד הכשרות:

נא למסור שאלות אלו ליד הגאב"ד דעברעצין שליט"א שישב תשובה מאהבה בקצירת האומר.

א) אם שרי או אסור לשלוח משלוח מנות לחבירו דברים שחבירו חושש ומחמיר בהן?

ב) אם בעלי החנויות מחויבים להודיע להקונים שעל סחורה זו יש חשש ועל זו אין חשש או סחורה זו לגמרי אין לו היתר או לא, אלא כל קונה וקונה יקבל האחריות על עצמו מה שהוא קונה ואוכל?

שרגא בידענבוים

תשובת הגאב"ד דעברעצין שליט"א:

א) דבר זה א"צ לפנים שהוא איסור גמור. והוא גמרא מפו' (חולין קי"א:) חם לי' לזרעי' דאבא בר אבא דליספי לי מידי דלא סבירא לי. ונפסק להלכה ברמ"א(סי' קי"ט ס"ס ז') ובביאור הגר"א הראה מקורו למס' חולין הנ"ל ולגמרא יבמות י"ד דמודעי להו עיי"ש ועיין בש"ך (סק"כ) וכבר הארכתי בתשובה כת"י.

ב) שאלה זו פשוטה וברורה. לדוגמא, מי שיש לו בחנותו ג' מיני גבינות, א) השגחה משעת חליבה. ב) השגחה משעת עשי'. ג) גבינה בלי השגחה כלל. מחויב בעל החנות להודיע את הקונה גבינה כשירה, מאיזה מין גבינה הוא לוקח. וכל בעל חנות שאינו מעורר להקונה זאת מכשיל את הרבים ע"פ המקורות שהזכרתי (באות א'). וכ"ש מה ששואל אם שרי לבעל החנות לומר להקונה אין חילוק בין גבינה זו לזו, חלילה וחלילה! לא תהי' זאת בישראל הרי הוא מחטיא את הרבים. וכן הוא בכל מאכל ולאו דוקא בגבינה.

המזון בהלכה

... האם יש לחוש לה"באצילען" שאין נראים לעין רק ע"י כלי מגדל? ראיתי מחמירים שמקנחים אותם ויש שמקלפים נקודות שחורות שנמצאים באשכליות (גרעפ פרוכט), ואחרי כל זאת עוד רוחצים ידיהם קודם האכילה שאם נדבק משהו בידיהם לא יבא לתוך הפרי.

ראובן זילבערמאן

יש רבים שקונים קמח הרבה ביחד על כל החורף בשביל איסור חדש. תבררו אם יש חשש איסור חדש. ואם זה נכון תודיעו מאיזה זמן מתחיל החשש.

משה מנדל

יש לעיין אם יש שאלת בישול עכו"ם בסיריעלס כמו קארן פלעיקס וכו׳. ועי׳ בס׳ טהרת המים מאת הרב ניסן טעלושקין זצ"ל מהד"ש סי׳ ס׳ וסי׳ ס"א

אם יש דין בישול עכו"ם גם ע"י אידים (סטיעם), ועיין באחרונים בדרכי תשובה סי׳ קי"ג, וגם עיין בס׳ פאר הדור חיי החזון איש. יש ג"כ לעיין בשאלה זו כלפי כל מאכלי תינוקות שיש שאלת בישול עכו"ם.

אברהם יצחק האפמאן

ירושלים

....א) בעל מסעדה שפותח בט׳ ימים מר"ח אב מה יעשה לאלו שמבקשים בשר?

ב) בעל הבית שאל שיש לו תנור מגעז והפיילוט לייט בוער תמיד ואם עכו"ם באה ומבשלת דאין בזה משום בישול עכו"ם היות שהדליקה מהפיילוט לייט שהוא הידליק פעם. ומה חוות דעתכם בזה ?

הרב אפרים גרינבלט
מעפים, טענעסי

התשובות הם מהרה"ג מדעברעצין שליט"א

א) חיות קטנות שאינם נראות אלא ע"י כלי מגדל אין לחוש, ועיין בתפארת ישראל פ"ב דמס' ע"ז אות ג' בבועז.

ב) הקונה קמח הרבה בשביל איסור חדש יצא שכרו בהפסדו, כי קמח העומד במטבח ב' וג' חדשים הוא מלא "מילבין" ואם באפשרותו להחזיקו בפרידזידער אז החושש לחדש שפיר עושה. ואנן יוצאי ארץ הגר לא שמענו מצדיקים שיחושו על חדש. אבל הנגררים אחר הגר"א זצוקל"הה חוששים על חדש וכן יפה להם.

ג) בתשו' ביארתי (יופיע אי"ה בספרי באר משה ח"ד) דליכא חשש בישול עכו"ם בסיריעלס.

בזמנינו דמבשלים בתוך הקענס בכה"ג כבר איתא בדרכ"ת סי' קי"ג דליכא משום בישולי עכו"ם.

ד) מר"ח אב עד ט' באב חלילה לבעל מסעדה למכור בשר, ועיין באורחות חיים ספינקא שאם יש אחד שאם לא יקבל בשר כשר יאכל בשר נו"ט דאז יש מקום להקל, אלא מאחר שלא כל השאלות דומות זו לזו ולא כל אורחי המסעדה שוין זה לזה אין להורות בשאלה זו אלא לפי השואל ולפי הנשאל עליו.

ה) הפיילוט לייט PILOT LIGHT אינו מתיר הבישול עכו"ם בבית עכו"ם או בפעקטארי, ובבית ישראל המיקל יש לו על מה לסמוך (עיין ברמ"א סי' קי"ג סעי' ז' ובדרכי תשובה שם אות נ"ו).

הנה נשלח לנו מראה מקומות על הענין של ביצים מקילפות שעברו עליהם הלילה. ואנו מצפים לשמוע חוות דעתם של הרבנים הגאונים שליט"א.

מסכת נדה דף י"ז ע"א, וברשב"ץ שם, במהר"ל שם ובליקוטי הלכות שם. מסכת דרך ארץ רבה פי"א ובהגהות הגר"א שם. במס׳ שבת דף קמ"א ע"א תד"ה הני. ביצה דף י"ד ע"א תוד"ה איכא וברא"ש שם. בחידושי אנשי שם למרדכי שבת אות שס"ט, והגהות המרדכי ר"פ המוציא, ובשו"ת מהר"ח ב"ב מהד"ש סי׳ מ׳, ובאגודה על מס׳ שבת אות ק"ב. בסמ"ק אות קע"א והביאו השבט מוסר פ"ג. בס׳ שמירת הנפש ערך אכילה אות כ"ב. ביו"ד סי׳ קט"ז בפר"ח, בלחם הפנים, זבחי צדק, דרכי תשובה, מנחת פתים, חיים וברכה, ערוך השלחן, כף החיים. בשו"ע הרב הל׳ שמירת הנפש. בלקט יושר יו"ד עמוד ו׳ בס׳ מאירת עינים על בדיקת הריאה בהוספות המו"ל. בבן איש חי שנה ב׳ פ׳ פנחס אות י"ד. בשדי חמד ח"ב עמוד שע"א. בדעת תורה או"ח סי׳ תקי"ג. בכף החיים או"ח תק"ד סק"א.. בדרכי תשובה סי׳ ק"ב סקי"ג. בקונט׳ עובר אורח סו"ס אורחות חיים החדש סי׳ד׳ ש"ב. בספיקת מלכים קל"ג. באוריין תליתאי בהוספות המו"ל. בטעמי מנהגים לקוטים כלל ט"ז ובקונט׳ אחרון שם. בשערי תורה ח"ג קונט׳ י׳ סי׳ נ"ט אות י׳. בשו"ת באר משה ח"ב סי׳ קט"ו. בית שלמה סי׳ קפ"ט. בנין עולם סי׳ ל"ג. דגל אפרים ועוללות משה סי׳ כ"ח. וישב משה סי׳ כ"ז. זכר יהוסף סי׳ ר"ט. חינא דחיי סי׳ נ"ט. חלקת יעקב ח"א סי׳ קי"א. יביע אומר ח"ב יו"ד סי׳ ז׳. יד מאיר סי׳ י"ט. לבושי יו"ט סי׳ ל"א. מהרש"ם ח"ב סי׳ קמ"ח ובח"ב מפתחות יו"ד סי׳ ח׳. מחשבות בעצה יו"ד סי׳ ה׳. מטה ראובן סי׳ רל"ג. פרי השדה ח"ג סי׳ ס"א אות ב׳. קב זהב סי׳ י"ד. קרן לדוד סי׳ א׳. רב פעלים ח"ב יו"ד סי׳ י"ג.. שדה הארץ ח"ב סי׳ י"ח. לב ארי׳ סי׳ נ"ו, ויגד משה עמו׳ כ"ז.

החפץ בעילום שמו

הברכה כהלכה

נלקטו מתוך שו"ת באר משה להרה"ג מדעברעצין שליט"א

באַרשט מברך שהכל נהי׳ בדברו ובנתבשל אם בירך בפה"א יצא בדיעבד (ח"ב סי׳ י"ב)

טאמעיטא דזשוס לכתחילה יברך שהכל ואם נתבשל ובירך בפה"א יצא בדיעבד (שם)

עפעל דזשוס מברך שהכל ובנתבשל ובירך בפה"ע יצא בדיעבד

פאטעיטא טשיפס מברך בורא פרי האדמה (שם)

פאטעיטא קוגעל ופאטעיטא לאטקעס המברך בפה"א יפה עושה ואם מברך שהכל ג"כ טוב עושה (שם)

פאמפקין סידס מברך בורא פרי האדמה (שם)

פאפקארן (וויטי תוגרמא הנבקעים ע"י אש) בורא פרי האדמה

פרון דזשוס לכתחילה יברך שהכל ואם נתבשל ובירך בורא פרי העץ יצא בדיעבד (שם)

קארן פלעיקס ברכתו כשאוכלין אותו יבש בלא משקה בפה"א, והמברך שהכל ג"כ יפה עושה. ואם אוכלם עם חלב יברך שהכל, והרוצה לאכול מתחלה קצת קארן פלעיקס יבש ולברך בפה"א ושוב לברך על החלב שהכל ג"כ יפה וטוב עושה.

שאקאלאד

שקדים, אגוזים, בטנים או צמוקים (ראזינקעס) שמחופה בשאקאלאד מברך שהכל כי העיקר הוא השאקאלאד והפרי שבפנים ניתן ליתן טעם טוב בהשאקאלאד (שם ח"א סי׳ ז׳)

שימו לב

צריכים לדעת ש"וועי", WHEY הוא מי חלב (מים שנפרד מהחלב כשנעשה גבינה) ויש לזה דין חלב. הנני להודיע שBURRY'S OATMEAL COOKIES הוא מאכל חלב, כי כתוב בההרכב WHEY. ובכן צריכין לדעת שאע"פ שיש עליו סמל של Ⓤ ולא נכתב DAIRY (מילכיג) אינו מבטיח שהדבר הוא בלי חלב.

הרב מאיר לובין

ברונקס, נ.י.

העורך: גם בFOXE'S U-BET CHOCOLATE SYRUP יש בההרכב WHEY כמובן מסתם חלב.

... מצוה להודיע ש SWEET-N-LOW (סוכר מלאכתי) הוא מאכל חלב, כמדומני שכבר ידוע לכל.

מרדכי פאם

נשתוממתי לראות על בקבוק הערינג שנאכל בבית המדרש בסעודה שלישית מדי שבת בשבתו, כתוב על ההרכב שיש בתוכו "ווייין ווינעגער". לא יאומן שקהל רב כזה יהי' נכשל בדבר גדול כזה... ונצמח רק מתוך מניעת קריאת ההרכב. חוץ מזה יש עוד חששות ממה נעשה החלב של הערינג.

משה קליין

באתי לעורר אודות הסיריעל שהרבה פעמים הם מלאים תולעים. וכן מצאתי בהשעורים ופולין (בונדליך) שמרחשין רחושי שרצים, ע"כ צריכין לתת עין בקורת עליהם קודם שמתקנים המאכלים מהם.

אזי"ר

באתי לעורר אודות הבתי אפי' של מצות... הפועלות שמה אינם מהיראים המופלגים וצריכים שמירה גדולה לראות אם רוחצים ידיהם הישב בכל פעם כדבעי, וגם שיחליפו המקלות

גם, הנותן המצות לתוך התנור הוא אומן גדול שאין בכבודו ליתן לתוך התנור פחות מארבע או ששה מצות ביחד, והמצות מונחים על השלחן בלי עסק. טוב אם יתקן שהמנקר (רעדלער) יעביר עוד הפעם על המצות בשעה שמונחים על השלחן, ולא יתנם על המקלות עד שיתקבצו כמה מצות.

ומה דאיתא בש"ע או"ח סי' תנ"ט במ"א ס"ק ד' וז"ל אבל בניקור שמנקרין המצות שהיות מצטרפות ואע"פ שמנקר במקום זה שוהה במקום אחר עכ"ל, זה הי' בזמנם שהיו מנקרים בחתיכות עץ הנקרא "שטיפעל העלצער", ובשעה שהיו מנקרים במקום זה הי' שאר המצה מונחת בלי עסק, אבל בזמנינו שמכונת הניקור הוא גדול כמעט ככל המצה ובכל פעם שמעביר על המצה כל המצה נתעסקת אז בודאי נקרא עסק.

פנחס ראפ

.... מה שהעיר ר' שמחה זהבי לחשוש כשקונים כלים אולי העכו"ם השתמש בהם, הנה כשקונים כלים חדשים נדבק נייר על הכלי ובקל אפשר להכיר בין חדש לישן שהשתמשו בו כבר, ורוב המוכרים אינם משתמשים בכלים כי יהי' קשה להם למכור ואין לחשוש לזה. ומה שהעיר ר' יעקב קאליש אודות בראנפען ג"כ יש ליזהר שלא לקנות מאלו יהודים שאינם מוכרים חמצם לגוי קודם פסח דהו"ל חמץ שעבר עליו הפסח ואולי יש ללכת בתר רוב שמוכרים חמצם.

הרב אפרים גרינבלט

מעפיס טענעסי

תמהתי על אחד שכתב בענין מקוה לטבילת כלים שדימה אותה למקוה דאורייתא, וחס מלהזכיר לדמות דין כרת לענין של רק ספק! והא ראי' דנהגו שלא לברך משום ספק.

ש.ק.

.... יש להזהיר לבעלי מכולת לבלתי למכור ללקוחותיהם דברים שאין היתירם ברור, משום ולפני עור וגו' דלשיטת כמה פוסקים שייך גם באיסורי דרבנן, ובפרט שישנם כמה מצרכי מזון שיש עליהם חששות איסורי דאורייתא, ונמכרים לכל קונה יהודי במה שסומכים עצמם על הבעל המכולת (גראסערימאן) שהוא יהודי שומר תורה ומצות ומתנהג בחסידות בחיצוניותו, ואין איש שם על לב להשגיח על זה והמכשלה עולה עד לב השמים, רחמנא לשיזבן.
וכן אין משגיחים על ממתקים (נאשערייען) שקונים לילדים אם הם כשרים בודאי בלי שום פקפוק, ובאופן כזה מפטמים אותם בדברים אסורים המטמטמים את הלב, כמו שדרשו עה"פ ונטמתם בם.

הרב אברהם מאיר איזראעל
אבד"ק הוניאד

אנו פונים לקבל הרחב לשום לב על המכשלה הנמצאת בהרבה בתי חנויות הנקראים "גראסעריס" שמוכרים שם גבינות הנעשות מחלב ישראל וגם גבינות הנעשות מחלב עכו"ם, וחותכים שניהם בסכין אחד, ונשארים בעין חתיכות גבינת עכו"ם על הסכין דא"א לנקות הסכין בכל פעם כדבעי. ודעת הרבנים הגאונים שליט"א הוא דכל אלו שאינם אוכלים אלא מחלב ישראל דוקא, איסור הוא להם לקנות גבינות בחנויות אלו, עד שיראו לתקן את המעוות בסכין

וועד הכשרות

ברצוני להעיר על דבר נחוץ במצות משלוח מנות שאין העולם יודעים להזהר בו והנה בענין שהזניחו כעת את הדרך הישן שהי' נהוג לאפות ולבשל לפני פורים כדי להכין בעצם לקיום מצות משלוח מנות, אך בעת ישנם הרבה אנשים שהולכים לחנות וקונים מן הבא לידם מיני מאפי' ומיני מתוקה ושאר דברים. ויש לעורדם שידעו שחוץ ממה שכמה פעמים נכשלים באיסור לפ"ע כי החבר שמקבל את המשלוח מנות מדמה בנפשו שבוודאי כשר הוא ואוכלו על סמך זו ונמצא שמכשילו באיסור דמאכלות אסורות (ומובא בזוה"ק סוף פ' שמיני עה"פ "כל עמל האדם לפיהו", דכל העמל והעונשים שהאדם מקבל אחר מותו בגיהנם רח"ל הוא בשביל פיהו שטמא בחייו במאכלות אסורות נו"ט, וגם הנפש לא תמלא לא תשלים עונשה לעולם רח"ל ועוד חקוק בזכרוני מה שנדפס כבר בקו' אייר סיון תשל"ב במכתב ח' עמוד מ"ו מספה"ק תורת משה ת"י קדושים שרוב אפיקורסות רח"ל מהנוצץ באדם ע"י אכילת נו"ט עיי"ש) אך חוץ מזה גם מצות משלוח מנות שרצה לקיים ג"כ לא עלתה בידו כמו שפסק בתשו' תרומת הדשן סי' קי"א מובא בדרכי משה סוף סי' תרצ"ה שאין יוצאים במצות משלוח מנות רק בדבר שיכולים לאכול (וכן מובא בשד"ח מערכת פורים ובכף החיים סי' תרצ"ה אות מ"ו בשם ברכ"י בהגה"ט והכס"א אות ד' עיי"ש) ע"כ צריך לעורר את דעת הקהל בענין זה שידעו ליזהר היטב.

וראיתי בשו"ת בית הלל בסי' ט' עה"פ הנ"ל באד וז"ל מעתה אם אינכם נזהרים ח"ו מאיסור נו"ט איך אתם אומרים בכל שני וחמישי בתפילת והוא רחום, אבינו מלכנו חננו ועננו שמך הגדול נקרא עלינו כרחם אב על בנים כן תרחם עלינו וכו', איך מורא לא יעלה על ראשכם שיאמר ה' איני מכיר אתכם ואינכם שלי עבור שנפשכם מגואל מאכילת טריפות מכ"ש וק"ו בעת ובעונה כזאת אשר אחב"י וכו' הרבה מהם נתונים למשסה ובוזזים ה' ירחם עליהם על מי לנו להשען רק על אבינו שבשמים וגדול הרואה רשוכרן א"כ בעת ובעונה כזאת מהצורך ביותר וביותר שנעשה כל מה שבכוחינו להיות שם ה' נקרא עלינו וכו' ואמרו חז"ל עונש אסכרה לתינוקות ר"ל בא עבור שאוכלים דברים טמאים, מעתה חוסו וחמלו על בניכם ובנותיכם הקטנים שלא תשכלו אותם וכו' עיי"ש שהאריך הרבה בדברי קודש אש להבה מלהבת נפש השומעת.

שימו לב

שמעתי שיש חשש בכשרות הממתקים המפורסמים....

ט. דזעיקאב

... נראים בחוש שכל הפירות והירקות נמשחים בשמן, ואפי׳ אחר שמדיחים הירקות נראים בחוש ששמן מאוד. אבקש מכם לברר אם זה נכון, וגם מה שצריכים לעשות, אם די בהדחה או צריך גרירה או קליפה? ומה לעשות בפירות שאין יכולים לקלוף כמו ענבים וכדו׳ ? וגם אם אפשר שיש חשש כבוש?

משה מנדל

ויזניץ, מאנסי

א) האם יש חשש בבליטשד קמח? כנראה הבתי אפי׳ כאן משתמשים רק בזה.

ב) האם יש חשש בארטיפישעל פלעיווער?

אזי"ר

העורך:

א) כפי ששמענו אין חשש בבליטשד קמח.

ב) יש כמה חששות בארטיפישעל פלעיווערס כמו יין נסך וחלב.

.... אחרי קוראי במדריך שלכם הלכתי להגראסערי לקנות Van Brode קארן פלעיקס ולא מצאתי וא"כ מה הואילו חכמים בתקנתם?

ש.ב.

העורך: נא לצלצל למשרדנו ולבקש ליתן המספר טלפון של הסוחר אצל מי שאפשר לקבלו

קעב **מדריך** **לכשרות**

פעסטשטעלונגען

מיר גיבען קיינע הכשרים. מיר שטעלען נור פעסט די פאקטען עד מקום שידנו מגעת.

<u>ארץ ישראל פראדוקטען</u>

<u>מצות</u> (חמץ)

די פאלגענדע ארץ ישראל מצות האבען א הכשר:
מצות יהודא (בהכשר הבד"ץ ירושלים).
מצות ישראל און מצות אביב (בהכשר הרב לאנדוי בני ברק)
פון מצות ראשון לציון האט הרב לאנדוי אראפגענומען זייך הכשר.

<u>קענדיס</u> -כרמית

אויף א טייל פון זייערע קענדיס געפונט זיך דער הכשר פון הרב דייטש פון פתח תקוה (אויף יעדען קענדי איז ארויף געדרוקט באזונדער דער הכשר). פיעל ווערען דורך דעם פארפירט און קויפען אויך די וועלכע עס געפונט זיך נישט דער אויבען דערמאנטען הכשר. (די סוחרים זאגען אז עס איז דער זעלבער אבער עס איז נישט ריכטיג).

<u>בעקענדע פראדוקטען</u>

מיר האבען מעורר געווען אין דעם פריערדיקער "מדריך" וועגען בעקענדע פראדוקטען וועלכע ווערען געמאכט פון ארץ ישראל פרוכט אהן אן השגחה וועגען טבל וכדומה.
דעריבער זאל מען אכטונג געבען צו זעהן אויב עס ווערט נישט פארנוצט ארץ ישראל פרוכטען. דער וואס טרעפט א קאמפאני וואס נוצט ארץ ישראל פרוכט זאל אונז מודיע זיין. גלייכצייטונג טוען מיר צעוויסען אז די קאמפאני SHARON נוצט ארץ ישראל פירות, ממילא זאל מען נזהר זיין.

<u>בעקעריס</u>

אסאך בעקעריס פארקויפען מילכיגע דענישיס און אנדערע מיני מזונות, און מען וויסט נישט אז עס איז מילכיג, דעריבער דארף מען נזהר זיין.

<u>פעטס און פינאט בוטער</u> (פאר בעקעריס)

מיר האבען באזוכט די פעקטארי פון American Almond און מיר האבען געזעהן אלע רויע מאטריאל פון וואס עס ווערען ערצייגט אלע זייערע פראדוקטען און מיר האבען געזעהן אז עס איז נישט דא קיין שום חששים. זיי ערצייגען די פאלגענדע פראדוקטען:

AA Bake,s Paste
Poppy Butter
Newmac Paste
Amco Mac-Paste
Peanut Products
Peanut Butter
Crunch Toppings
Piping Gel
Almond Products

Praline Paste
Filbert Butter
Cashews Products
Filberts Products
Brazils Products
Kernel Paste
Almond Paste
Macaroon Paste

<u>בוטשער סטארס</u>

מיר ווילען נאכאמאל מעורר זיין שטארק נזהר צו זיין פון אזעלכע בוטשערס וואס צוליב פראפאגאנדע, אדווערטייזען זיי אז זיי פארקויפען גלאט כשר, אבער אין אמת פארקויפען זיי פארשידענע פליישען אפי' פון שוחטים וואס זענען נישט יראים ושלימים, דעריבער דארף מען שטארק נזהר זיין.

קעד מדריך לכשרות

<u>געפיקעלטע גערקון און טאמעיטאס</u>

מיר האבען באזוכט די קאמפאני Batampte און מיר האבען געזען אלע רויע מאטריאל וואס קומט אריין, אין די פראד־וקטען. אויך זענען מיר געווען ביי די פלעצער פון וואנען זיי נעמען די רויע מאטריאל. מיר האבען פעסטגעשטעלט אז עס איז נישט דא דערביי קיינע חששים.

<u>געקעבדע פראדוקטען</u>

מיר האבען באזוכט די פאבריק פון די Marion Food Co. וועלכע קאנזערווירען פרוכט און גרינצייג אין קענס. מיר האבען געזען די גאנצע פאבריק און אלע רויע מאטריאל וואס ווערט גענוצט. מיר האבען אויף די אלע אינגרידיענטס נישט געטראפען קיין חששים. די קאמפאני ארבעט אגאנץ יאהר נאר אויף פרוכט און גרינצייג און נישט קיין אנדערע פראדוקטען.
מערסטענס ווערען די פראדוקטען פארקויפט האלסייל פאר האטעלען, קעטערערס, רעסטעראנטען א.א.וו.
זיי פראדעצירען די פאלגענדע פראדוקטען אונטערען נאמען...

<u>*HARVEST MOON*</u>

APPLE SAUCE
BLUE CAKE GREEN BEANS
CUT GREEN BEANS
CUT WAX BEANS
CARROTS
ONIONS
RHUBARBS
SPICED APPLE RINGS
SLICED BEETS
SLICED APPLES
WHOLE SPICED CRAB APPLES
WHOLE PURPLE PLUMS

<u>נאשערייען</u> (קענדיס, קאקיס, ליקאריש, פאטעיטא טשיפס א.א.
אויף אלע נאשערייען פארלאנגט זיך אןשטרענגע השגחה.
מיר וועלען דא אויסרעכענען א טייל חששות וואס זענען
פארהאן.

<u>קענדיס</u>

אין רוב קענדי פאבריקען ווערט גענוצט גליסעריין און
וועטשטעביל פעטענס און פיעל אנדערע פראדוקטען וועלכע
דארפען האבען א הכשר. אמת עס זענען פארהאנען אסאך כשר'ע
אוילען און גליצערינען, אבער! דער רב המכשיר דארף וויסען
וועלכע עס קומען אריין אין זיין פראדוקט און דארף כסדר
אכטונג געבען עס זאל נישט אריינקומען אנדערע פראדוקטען.

<u>שאקאלאדען</u>

ביי שאקאלאדען איז דא אויסער די אויבען דערמאנטער
חששים, אויך דער חשש אז מען מאכט דארט מילכיגע שאקאלאד.

<u>קאקיס</u>

ביי קאקיס איז דערצו אויך דער חשש פון פת פלטר.

****

מיט דעם באוואוסטזיין - און מיט דער הונדערט
פראצענטיגער איבערצייגונג אז די אלע וועלכע ערצייגען
נאשערייען מיט הכשרים וואס דער עולם פארלאנגט זיי,
מאכען דאס נישט אליין נאר לאזען דאס מאכען אין פאבריקען
וואו עס זענען די אלע אויבען דערמאנטע חששים. האבען
מיר גענומען אויף זיך די שווערע לאסט אדורך צושמועסען
מיט די רבנים שליט"א וועלכע געבען די הכשרים אויף די
אלע נאשערייען כדי באקאנט צו ווערען מיט'ן גרונד פון
זייערע הכשרים. מיר ברענגען דא א רעפארט פון אונזערע
נאכפארשונגען.

ליעבער (פון אמעריקא)

מיר האבען זיך אדורכ-געשמועסט מיט הרה"ג ר׳ משה שטערן שליט"א מדעברעצין וועלכע גיט די השגחה אויף די ליעבער שאקאלאד קאמפאני.

מיר האבען איס געפרעגט דעם גרונד פון זיין הכשר, וויבאלד אין די קאמפאניס ווי די ליעבער פראדוקטען ווערען ערצייגט קומען אריין חששות׳דיגע מאטריאל ווי אויבען דערמאנט.

ער האט אונז גע-ענטפערט:

ליהוי ידוע און ער לאדענט אייך איין דעם וועד הכשרות צו איבערצייגען דאס! אין יעדע פאבריק ווי די פראדוקטען ווערען ערצייגט ווערט אונטערגעזוכט אלע אינגרידיענטס. אויב די אינגרידיענטס זענען נישט צופרידענשטעליג דאן ווערט געבראכט אייגענע כשר׳ע אינגרידיענטס, אויסער דעם ווערען אלע מאשינען געכשר׳ט און א משגיח תמידי איז דארט און צייט פון מאכען ביז צום פארפאקען.

דזשעמס

מיר זענען געווען אין די פאבריק וואו עס ווערט ערצייגט די דזשעמס פאר די ליעבער שאקאלאד קאמפאני און מיר האבען געטראפען דארט א משגיח תמידי וואס איז דארט פון אנפאנג בשר׳ן ביז׳ן פערפאקען. ער האט אונז געוויזע, ווי אזוי מען כשר׳ט און אז עס ווערט צונומען די פייפס(רערען).

אויך האבען מיר געזען אלע רויע מאטריאל פון וואס די פראדוקטען ווערען ערצייגט. מיר האבען זיך נאך געפרעגט אויף אלעם און מיר האבען אלעס געטראפען אין ארדענונג.

****

<u>פאשקעס</u>

מיר האבען זיך געטראפען מיט הרה"ג ר' מרדכי צבי שטיינער שליט"א וועלכע גיט די השגחה אויף פאשקעס פראדוקטען, מיר האבען אים געפרעגט אז היות אז רובא דרובא פון זיינע פראדוקטען ווערט געמאכט אין פרעמדע פאבריקען וויא עס איז דא די אויבען דערמאנטע חששות פון פארשידענע פעטענס און גליצערין און לחלב עכו"ם.אין עפ"י רוב איז דער רב שליט"א נישט דארט ביים מאכען.האבען מיר עם געפרעגט דעם גרונט פון זיין הכשר? . מיר ברענגען דא א באריכט פון וואס ער האט אונז איבערגעגעבען .

א) ראשית כל דארף מען וויסען אז נישט אויף אלע פראדוקטען וואס ווערען פארקויפט דורך די פאשקעס פירמע גיט דער רב הנ"ל אן השגחה, פאשקעס פארקויפט האלסעיל און ריטעיל אויך פראדוקטען וואס האבען חששות אין דער רב שליט"א וויסט נישט זייער פארלעסליכקייט.

ב) בנוגע די פראדוקטען וואס דער קאשוער רב גיט א הכשר, וואס מען פארקויפט אונטער די פירמע נאמען "פאשקעס"

-אמת- אז דער רב שליט"א איז נישט אלץ דארט ביים מאכען אין ער ווייסט נישט פינקטליך אלע פרטים פון דעם מאכען און זיין גאנצער גרונט פון הכשר איז אזוי וו כען ליגט נישט אריין א איסור בעין אין עס איז נור דא א חשש תערובת איסור איז נישט דא וואס חושש צו זיין , לאזט ער איינמאהל אנאלעזירען די אויל אדער די קענדי אדער קאקי וכדו' ביי א לאבראטארי, און דאס איז גענוג סמך צו געבען א הכשר.

ג) די איינצוגע פלאץ וואו דער רב שליט"א איז געווען ביים כשר'ען און מאכען זענען ביי די גראהאם קרעקארס.

ד) מארשמאלו און וואפעל מאנדלען (Swiss Almonds) מאכט פאשקעס ביי זיך אין פ'אץ (מיר האבען נאך נישט געקענט גיין באזוכען).

כדי זיך איבערצייגען און די נוצליכקייט פון אנאליזע
האבען מיר געמאכט די פאלגענגע פראבע:
מיר האבען גענומען איין טייל קענדיס און מיר האבען דאס
געקאכט אין עופות שמאלץ.- א צווייטע טייל האבען מיר גע-
קאכט אין דעם זעלבען טאפ וואו עס איז געקאכט געווארען
די שמאלץ נאר מען האט דאס אויסגעווישט און דערנאך האט
מען דערין אויפגעקאכט וואסען אין אין דעם די קענדיס.
מיר האבען געשיקט די סעמפעלס צו פיטעלזאהנ׳ס לאבאראטארי
(ווי פאשקעס לאזט אונטער זוכען זייגע קענדיס) און אט
איז זייער ענטפער.

FITELSON LABORATORIES, INC.

CONSULTING AND ANALYTICAL CHEMISTS

350 WEST 31st STREET NEW YORK, N. Y. 10001

(212) OX 5-0765

REPORT #: 31,121

DATE: Feb. 4, 1975

REPORT OF ANALYSIS:

FOR: Vaad Hakashrus
P.O.Box 56
Brooklyn, N.Y. 11228

PRODUCT: hard candies

SAMPLE:

two samples consisting of 4 small hard candies each, not labeled, identified as #1 and #2

ANALYSIS: each sample extracted with petroleum ether, then the extract tested for cholesterol.

RESULTS:

Total weight of each sample about 3 grams.

Petroleum ether extracted some fat from the candies, which was solid, but soft, at room temperatures. Fats were saponified and tested for cholesterol by gas chromatography, but none was detected.

COMMENT: After we completed this test, we were informed that the candies had been dipped in boiling chicken fat, then carefully wiped clean. They were not greasy to the touch when received.

All animal fats contain cholesterol, about 90 milligrams per 100 grams of fat. These candies had only a small percentage of fat, so that we recovered only about 100 to 150 milligrams of fat from each sample. The cholesterol content of this sample of fat would have only about one-tenth of one milligram of cholesterol in it, and our methods are not delicate enough to detect this amount. To make a positive determination in a case like this, we would need about 100 grams of candy (4 ounces), and from this we could extract enough fat to give us enough cholesterol to give a positive result.

It is also possible, that even if the candies had been dipped in animal fat, if they were completely wiped off, there would not be enough animal fat remaining to give us a test for cholesterol.

Sidney Kahan
SIDNEY KAHAN
Chief Chemist

ליקאריש

מיר זענען געבעטען געווארען פון עטליכע קענדי קאמפניעס צו באזוכען די פירמע Y&S Candy co. 106 John st. וועלכע מאכט "ליקאריש" קענדיס פאר דער גאנצער ניו יארקער געגענד. מיר האבען פעסטגעשטעלט אז עס דארף דארט זיין א שטרענגע השגחה, ווייל עס ווערט דארט גענוצט אויל וואס דארף האבען אן השגחה, אין אויך פארשידענע קאלארס און פלעיווערס וואס דארפען ווערען פעסטגעשטעלט. אויך די אויל וואס מען שמירט די בעקלעך אז דער קענדי זאל זיך נישט צוקלעבען (release agent) דארף האבען א הכשר.

פאפ קארן

מיר האבען באזוכט די פירמע KATZ POPCORN CO. זיי מאכען ביי זיך און זייער אייגענעם פלאץ די פאפ קארן, עס קומט נישט אריין אין די פראדוקט נאר קארן, זאלץ און אויל (נוט-אלע).

שאקאלאדען

מיר האבען באזוכט די CANDY PARADISE CO. kingson ave. brooklyn. וועלכע ערצייגען נוסען, און פרוכטען באדעקט מיט שאקאלאד און אויך פלעיווערד שאקאלאד. מיר האבען געזען די אלע רויע מאטריאל און זיך אויך פארבינדען און באזוכט די פאבריקען פון וואנען זיי נעמען די רויע מאטריאל . זייערע פראדוקטען זענען פריי פון חששים.

דברי הועד

א ווענדונג צום פובליקום!

אין "מדריך" זעט איר מיט וויפיל מי און אנטש-לאסענהייט אונזער ארבייט ווערט געטון בס"ד. איר וועט זעט באגרייפען ווי ווייט מען דארף זיין אן עומד על המשמר מען זאל האבען הונדערט פראצענטיגע כשרות. נישט אלעס וואס דערויף געשריבען "כשר" אדער אנדערע סימנים וואס מיינט כשר זענען באמת ראוי אריינצונעמען און א הויז פון א מדקדק בכשרות. דאס איז טאקע אונזער ציל נאכצופארשען די פראדוקטען וועלכע ווערען גענוצט טאקע צו וויסען אויב זיי זענען הונדערט פראצענטיג כשר. עס זענען פארהאנען פיל שוועריקייטען.

מיר מוזען האבען אייער שטיצע אדורכצוברעכען די שוועריקייטען.

1)די פראדוקטען וואס לויט זייער מציאות דארף מען זיי נישט עסען ווי געמאלדען אינם מדריך דארף זיך יעדער לויט דעם אריינטירען. ווייל מיט א דרוק פונעם עולם קען מען מתקן זיין די תיקונים וואס פארלאנגט זיך.

2)אויב מיר מעלדען דאס מען האט אונז נישט אריינגעלאזט אין א געוויסען פאבריק דאן דארף יעדער רעאגירען דערויף ווי עס פארלאנגט זיך.

3)אוודאי האלטין מיר דאס מען דארף בעפורציגען א זאך וואס האט א פארלעסליכען הכשר פאר די פראדוקטען וועלכע ווערען געמאלדין און "מדריך" דאס זיי האבען נישט קיינע חששים, אבער! ווען אירקענט אויסוועלען-צווישען א פראדוקט וועל-כער האט נישט קיין הכשר אדער א נישט פארלעסליכען הכשר און מען קען דארט נישט אריינקומען צוזען וואס אין די פאבריק גייט פאר-און א פראדוקט וואס מיר האבען יא געקענט

קפא מדריך לכשרות

זען אז עס איז נישט פארהאנען קיינע חששים-ליגט אויף יעדען א חוב צו פארלאנגען דעם ארטיקעל וועלכען מיר האבען געקענט זעהן! אזוי ארום וועלען קאמפאניעס (אין בעלי מכשירים) מוזען זיך רעכענען מוט אונזער ארבייט און איר וועט האבען א טייל און אונזער הייליגער ארבייט.

4) צוליב סיבות וואס זענען נישט מעגליך צי פארמיידען און פאראויס צוזען קען די ארבייט נישט גיין מיט אזא שנעלען טעמפא ווי דער עולם שטעלט זיך פאר. ע"כ בעטען מיר אייך צו האבען געדולד און צוביסלעך וועט איר זעהן פרוכט פון אייער שטיצע.

5) עס פארלאנגט זיך אויך מען זאל זיך מעלדען צו העלפען פיזיש, פעאיגע בני תורה צו באזוכען קאמפאניעס, אזעלכע וואס קענען ארוסהעלפען מיט קארס, וואס קענען פארשאפען מעמבערס, בעמיסטען וואס קענען צוהעלפען, טייפיסטען וכדו'

בכבוד רב,

<u>ועד הפועל</u>

עפענטליכער בקשה צו
די פירער פון דער כשרות אפטיילונג פון
יוניאן און ארטעדאקס קאנגרעגעישאנס Ⓤ

ווי עס איז באקאנט פאר די ברייטע אידישע מאסען אין אמעריקא, איז דער כשרות ארגאניזאציע פון די Ⓤ געגרינדעט געווארען אלס רעזולטאט פון הפקרות אויפ׳ן פעלד פון כשרות אין יענע צייטען. ליידער מוזען מיר איצט דערקלערן, נאך לאנגע געדולדיגע ווארטען און פארהאנדלונגען וואס זענען אנגעפירט געווארען מיט די אנפירער פון די Ⓤ דורך די פארמיטלונג פון הרה"צ אדמו"ר מנובומינסק והרה"ג אבד"ק דעברעצין שליט"א וואס האט זיך געענדיגט מיט אנאנגענעמליכע ערפארונג נאכדעם ווי מיר האבען פארלאנגט א תיקון ביי א השגחה און מיר האבען אויפגעוויזען אז אונזער אינטערעס איז נור תיקון הכשרות נישט קיין אנדערע זייטיגע כוונות ח"ו, דאך זענען מיר נישט צוגעלאזט געווארען צו זען אויב דער תיקון איז געשען. מיר זענען נישט צופרידען פון אזא נעגאטיווע שטעלונג וואס דאס מיינט א אפנויג פון די אריגינעלע גרינדונג פרינציפ פון די Ⓤ נישט צו האבען קיין הפקרות ביי כשרות ווי פריער דערמאנט.

דעריבער פאדערען מיר פון די א פאזיטיווע און קלארע קא-אפעראציע כדי צו קענען עטפערען די פילע טויזענטער אנפרעגערס וואס דער אמת איז מיט די .
אויב מיר וועלען נישט קענען קומען צו א פארשטענדעניש, דאן וועלען מיר מוזען אפען פרעגען די פילע פראגען און ספיקות וואס מיר האבען און וואס ווערען געפרעגט אויף די . .

וועד הפועל

ב"ה

להתודע ולהגלות

א) מיר בעטען אנטשולדיג פון אלע רבנים שליט"א וועמענס
פראדוקטען מיר האבען אדער מיר פארלאנגען צו אונטערזוכען
די באגרינדונג פון זייער כשרות. עס איז ב"ה קלאר ווי דער
טאג אז מיר האבען דעם גרעסטען כבוד פאר אלע רבנים ווי
עס וועלען מעיד זיין די רבנים ביי וועמען מיר האבען שוין
באזוכט. אונזער כוונה איז ח"ו נישט לקנטר נאר מיר זענען
איבערצייגט געווארען אז אסאך הכשרים זענען געבויט אויף
פארפירעשער אדער נישט גרינדליכע אינפארמאציע אין דעם
אינדוסטרי פון עסענווארג.

ב) מיר זענען גרייט "פריי" צוהעלפען אלע פאבריקאנטען
און רבנים המכשירים וועלכע ווילען ארויס געבען הונדערט
פראצענט כשר'ע עסענווארג. מיר וועלען שטעלען צו דינסט
אונזערע קוואליפיקאציעס, עקספיריענס און גרונדליכע
ידיעות און דעם עסענווארג אונדוסטריע, אויך אונזערע
קענטענישען אין די פארשידענע פארוויקעלטע פראצידורען.

ג) דער וועד הכשרות איז נאר פאראנטפורטליך פאר דאס
וואס ווערט געדרוקט אונ'ם מדור "פעסטשטעלונגען" אדער
"באהאנדלונגען" (אהן א נאמען) אדער אויף וואס עס איז
אונטער געשריבען "וועד הפועל", אדער אויף א מודעה וואס
ווערט פארשפרייט דוקא מיט דער "לעטערהעד" פונ'ם וועד.

וועד הפועל

מי לה' אליכם

ביטע נישט צו פארקורצערין מיין בריף וויל עס וועט
ארלירען איר אריגינילטאט.

איך וויל פריער אויסדרוקען מיין דאנק פאר געבען מיר
י מעגליכקייט זיך צו באטייליגען ביי אן אסיפה פון
ייער וועד הפועל. אבער איך בין פון דארט ארויס מיט
ומישטע געפילען. פון איין זייט האב איך געהערט פון די
רויסע וויכטיגקייט פונ'ם וועד הכשרות און וועגען אירע
רויסע דערגרייכונגען ביז יעצט, - און פון די צווייטע
ייט בין איך אינפארמירט געווארען פון די גרויסע געלט
ווערינקייטען וואס האלטען צוריק די הייליגע ארבייט.
יר האט וויי געטאהן אז דער גורם דערצו איז דער פאסיוו-
יקייט און נאכלעסיקייט פון די ברייטע אידישע מאסען
ועמען דער וועד איז מזכה מיט זייער הייליגער ארבייט.
ניך בין דערשטוינט געווארען צו הערען אז נישט אלע
עקעריס און רעסטעראנטען האבען זיך אנגעטראגען אז
ייי וועלען נור נוצען פראדוקטען וואס דער וועד וועט זיי
גוויזען. דאס האט מיר געשאפען דעם איינדרוק אז די
רייטע מאסען פארלאנגען דאס נישט ביי זיי.

איך בין אויפגעשטורעמט געווארען! מיינע געפילען
ברויזען אין מיר. געוואלד ווי זענען מיר! ווי אזוי קען
זא גרויסע ציבור פרומע אידען זיין גלייכגילטיג צו דאס
וואס שפילט זיך אפ אין זייער אייגענעם געגענט? ווי קען
מען צוזעהן צ.ב.ש. ווי פיצא סטאהרס וואס ווערען אנגעפירט
פון מחללי שבת וועלכע טוען זיך אן א קאפעלע אויסצוזעהן
פרום, בוטשער סטארס וועלכע פארקויפען בפומבי' פלייש
וואס איז געשאכטען נישט דורך יראים ושלימים אלס גלאט
בשר, בוטשער סטארס וועלכע פארקויפען שאלה'דיגע פלייש

ווייל זיי זענען הפקר און עס איז נישט דא ווער זאל אכטונג געבען אויף זיי!

ווי שעמט מען זיך נישט אנטקעגען אזא קהילה ווי פאר ראקאוועי, וואס דארט איז פארהאן אן ארגענעזירטער וועד הכשרות, (איך דערמאן זיי פאר א ביישפיעל נישט וועגען זייער פארלעסליכקייט וואס זיי האבען, און אויף וועלכע השגחות זיי פארלאזען זיך) זיי האבען איינס אדער צוויי משגיחים וועלכע וויזיטען יעדען טאג די אלע בוטשער סטארס, בעקעריס א.ד.ג. פון געגענד. פארוואס זאל אזוינס נישט קענען זיין און אלע אידישע געגענטען, אויך א ווארט זאגער וועגען וועלכע פראדוקטען מען קען נוצען. דער אופן פון השגחה דארף ווערען אדורכגעשמועסט מיט אייער וועד הכשרות, דעמאלסט וועט אייער כח זיין א שטארקער און עס וועט נישט קענען זיין אז בעלי מכשירים זאלען אייך נישט וועלען אריין לאזען זען וואס גייט פאהר, ווי איך האב געהערט ביי אייער מיטינג.

דעריבער איז מיין פארשלאג אז איר דארפט ביי אייך אפשטימען אז אויב ביז א געוויסע צייט וועט אריינקומען גענוג מעמבערס און שטיצערס אז אייער כח זאל זיין גענוג א שטארקער איז דאן לך בכחך זה והושעת את ישראל. און אויב ח"ו נישט איז געדרונגען אז דער עולם בהפקירא ניחא לי', דאן האלט איך לענ"ד אז "אין חבין" מען דארף זיך נישט אריינלאזען אין חובות ווי איך האב געהאט געהערט ביי מיטינג, "שלא בפניו" פאר אזא עולם וואס ווייזט נישט דעם "פנים" און וויל נישט מען זאל אים מזכה זיין.

איך בעט אייך צודריקען דעם בריעף האטש עס איז לאנג ווייל עס איז לטובת הענין.

ידידכם המצפה להרחבת פעולתכם הקדושה
משה חיים פרינץ

חינוך אין דער היים

פיל חינוך קען מען מחנך זיין דאס קינד ביים באקען חלות אין מזונות. דאס קינד אין דער היים קוקט צו וויא מען קוקט איבער די אייער וועגען איין בליץ טראף, מען זעהט אז דיא אינגרידיענטס זאלין זיין כשר'ע אין מען זיפט איבער די מעהל וועגען ווערים. מען טוט זיך טאקע בעזאנדערס אהן בצניעות, מען וואשט די הענט איידער מען מאכט די ברכה פון נעמען חלה.

דאס קינד קומט אין חדר ארייין דערציילט ער זיינע חברים, איך האב אליין געזעהן וויא מיין מאמע האט דאס גיבאקין, איבערגעקיקט די אייער וועגען בליצטראפין אין געפרעגט דעם טאטין צו עס איז טאקע בלוט אדער סתם איין פלעק, א פליישעל אין איי, מיין מאמע האט זיך ציגעדעקט דעם קאפ פאר דער ברכה. איך טאקע אלעס אליין געטון מיט דער גרעסטער פארזיכטונג וועגען כשרות אין אריינגעטון גוטע זאכין וויא עס פאסט פאר אן אייגען קינד. אבער וואס די עסט קען ער זאגין מיט שטולץ צום חבר האסטו דען דאס אלעס אליין גיזעהן.

אזא פיהרונג אין שטוב ווערט פארקריצט ביים קינד אין זיין יונגען מוח צי האבען א ריכטיגע זהירות אין כשרות אין אכטונג צי געבען וואס עס קימט ארייין אין מויל, וגם כי יזקין לא יסיר ממנו.

שמע בני!

אל תשקצו את נפשותיכם ולא תטמאו בהם ונטמתם בם. לערנען אונז די חז"ל (יומא ל"ט ע"א) עס שטייט נישט ונטמאתם בם(מיט א אלף)וואס מיינט אומריין, נאר עס שטייט ונטמתם בם(אהן א אלף)וואס מיינט פארשטאפט ווערען, אונז צו לערנען אז דער וואס עסט טריפות ווערט זיין הארץ פאר-שטאפט.

דער חפץ חיים זצ"ל איז דאס מסביר מיט א משל. א סוחר וואס האט זיך שטענדיג געדרייט אין די מסחרישע וועלט האט זיך געטראפין אז ער איז אריין אין א פאבריק ווי מען ארבייט אויס לעדער. דער סוחר האט נישט געקענט פארטראגען דעם שלעכטין ריח, און איז געצווינגען געוועז ארויס צו לויפען. מיט די צייט האט זיך געמאכט אז דער סוחר איז ל"ע געווארין א יורד, און האט נישט געטראפין קיין שום ארבייט נאר אין א לעדער פאבריק. פארשטענדליך אז אנפאנג איז עס זייער שווער אנגעקומען פאר איהם, אזוי וויא ער איז נישט געוואוינט געוועז מיט דעם ריח. נאך א צייט האט ער זיך צוגעוואוינט צו דעם ריח און ער איז דארט פארבליבען צו ארבעטין טאג און נאכט. מען האט גע-קענט מיינען אז ער איז א לעדער הענדלער פון געבורט.

דאס מיינט די תוה"ק "ולא תטמאו" זאלסט נישט אומ-רייניגען דיין זעהל אפילו איין מאל, ווייל "ונטמתם בם" דאס הארץ ווערט פארשטאפט מיט נו"ט און עס איז זייער שווער זיך אפצישיידען דערפין.

כשרות איז שטענדיג געווען דאס הויפט פונקט אין יעדע אידישע הויז, וואס איז דער פליכט פון דער אידישער פרוי ביים

א. פרידנזון

פאר היסוד דאס כשרות

כדי צו זיין א איד אין פולן זין פון דעם ריכטיקן מיין איד, האט זיך תמיד געפאדערט לייבן־גבורה, אן־פשרה׳דיקע גראניט־שטארקייט און פעלזיקער עקשנות, בלייבן געטריי דער תורה, אריינפירן און פארפאנצערן אירע מצוות אינ׳ם טאג־טעגליכן לעבן פונ׳ם איד, דאס קיין שום מצב און קיין שום סבה זאל נישט אפרייסן פון זיי, דערצו איז שטענדיק נויטיק געווען א סאך קאנצענטרירטע כחות, טיף־אײנ־געוואָרצלטער אמת׳ער גלויבן, און פאר אלעם א געזונטע צוגעגרייטע דעקרציאונג.

פון אלע דורות שיינען ארויס ליכטיקע געשטאלטן פון אזעלכע בעלי גבורה, העלדישע קנאים פארן יהדות אין זיין לויטערער טהרה. אין בלוט און פייער זענען אפגעגאנגען טויזנטער קדושים, וועלכע האבן זיך מוסר נפש געווען פאר דער קדושה פונ׳ם פאלק, פאר דער הייליקייט פונ׳ם אידישן לעבן. פרעמדע טומאה׳דיקע נעצן, וואס זענען אויס־געשפרייט געווארן אין פארשידענע תקופות, כדי אין זיי צו פאנגען אידישע נשמות, זענען שטענדיק דארט גאר פארזונקען געווארן די אויסשפרייטער פון די נעצן אליין.

מיט שווערע נסיונות, לויט אונדזערע היינטיגע השגות, כמעט נישט צו קענען אפילו זיך אויסמאלן אין דער פאנטאזיע, ענליכע ליידן און יסורים איז געווען פארבונדן דאס נישט מותר זיין אפילו אויף א גדר אן סייג פון אידישקייט. א פשיטא, ווען עס האט אנגעריירט א עיקר פון דער תורה אליין, דעמאלסט איז דאך נישט מייער געווען דער שווערסטער קרבן, דאס גאנצע לעבן ממש.

א גאר באזונדערער פרק פון מארטירלאגיע אין דער אידישער געשיכטע פארנעמט דער געראנגל און מסירת־נפש־דיקע קאנסעקווענץ ביים אפהיטן דעם „ואנשי קודש תהיון לי״, דורכן זיין נזהר אין מאַ־כלות אסורות ביז דער ווייטסטער פארזיכטיקייט. פרומע אידן האבן אין אלע צייטן זיך קעגנגעשטעלט יעדן פרווו זיך חלילה נישט לאזן מטמא זיין מיט טריפה׳נע מאכלים. זיי האבן אויף זיך גענומען כל־ערליי גדרים און סיגים, אויפן טויזנטסטן פאל, חלילה נישט נכשל צו ווערן אין קלענסטן ספק פון כשרות און איסור. עס איז נישט געווען קיין שום נסיון שווער אויסצוהאלטן ביי כשרות. מיט פרייד און קרבנות־פולער גרייטקייט זעהען מיר אין אלע צייטן זיך שיצן און פארפאנצערן פון געפארן, וואס באדראהען דאס כשרות־וועזן.

נישט נאר יחידישע אויסנאמען זענען זיי געווען. דער המון, דאס גאנצע פאלק, אפילו די פשוטסטע פון די פשוטסטע, האבן תמיד א־רויסגעוויזן א געזונטע באוואוסטזיניש ביים אפהיטן צווישן כשר און טריפה.

די שטארקסטע, דעצידירנדיקסטע השפעה ביים פארהיטן דאס כשרות פון דער אידישער שטוב, איז אבער אייביק געלעגן אין דער האנט פון דער פרוי. די אידישע פרוי אלס עקרת־הבית, די פאקטישע אויפזעהערן איבער דער שטוב־ווירטשאפט און קיך, האט געוואוסט פונ׳ם גרויסן אחריות וואס זי האט אויף זיך, צו פארהיטן איר גאנצע משפחה פון מכשולים אין דעם פאל. א „כשרע שטוב״, סתם א „אידישע שטוב״ האט פארדינט דעם נאמען נאר די היים, וואו די פרוי האט געוואכט איבערן כשרות, און פון דור צו דור זענען איבערגעגאנגען אין בלוט און פלייש פון דער אידישער פרוי אלע דינים, דקדוקים און פארזיכט־מיטלען, וואס דארפן שטרענג אגעהיטן ווערן.

ווער פון אונדז געדענקט נישט בשעת די קינדער יארן, ווען מ׳האט חלילה אמאל זיך טועה געווען צו פארטורישן א כלי פון מילכיק אויף פליישיק, ווי א ציטערדיקע אימה עס פלעגט באפאלן פון דער מאמע׳ס אויסגעשריי. איר צער האט דעמאלט די גאנצע משפחה מיטגעפילט, עס האט אלע וויי געטון, באלד איז מען געגאנגען פרעגן א שאלה און ווען דער רב האט געפסקנט כשר, אדער ווען עס איז נויטיק געווען א לייכטער תיקון, ווי גרינג איז געווארן אויפן געמיט, עפעס א שווערער שטיין איז אראפ פון הארצן.

די אמת׳ע פרומע אידישע פרוי מוז זיך דעריבער פארטראכטן איבער איר אחריות און וויסן פון איר שליחות, וואס זי האט אויסצופירן. ביי איהר אין האנד ליגט די מעגלעכקייט צו קענען אויפטון פאר אידישקייט און צו שטארקן דאס כשרות אין אידישן לעבן, בעזונדער אין צייטן פון שווערע נסיונות דארף זי זיך ארויסווייזן פעהיג און ראוי צו דעם דאזיקן היסטארישן שליחות.

„הוו זהירים ברשות״ — דו זאלסט פארזיכטיג זיין מיט די זאכן וואס זענען דערלויבט, בעזונדער מיטן עסן און טרינקען. „נראים כאוהבים בשעת הנאתם״, אפט זענען די נישט כשר׳ע מאכלים רייצענד, אפעטיטענע, צוציהענדע, געשמאקע און דו ועסט וועלן זוכן א הכשר צו קענען זיי עסן, אמאל מיטן תירוץ, אז עס איז לשם שמים, אמאל אז דו ווייסט, אז עס איז נישט קיין טריפה, „הוו זהירים״ זאלסטו זיין פארזיכטיג, ווייל וויסן זאלסטו, אז די אלע תירוצים זענען נאר „מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמם״, דאס איז פשוטע תאוה, צו זעטיגן און נאכגעבן דעם גוף און די אלע תירוצים און הכשרים וואס דו וועסט געפינען, זענען די רייד פון דעם יצר הרע. (היהודי הקדוש מפשיסכע)

מי שאחזו פרק שביעי

(ע"ג) **א רב** עמרם חסידא כי הוו מצערי ליה בי ריש גלותא הוו מגנו ליה אתלגא למחר אמרו ליה מאי ניחא ליה למר דלייתו ליה אמר הני כל דאמינא להו מיפך אפכי אמר להו בישרא סומקא אגומרי וחמרא מרקא אייתו ליה אינהו בישרא שמינא אגומרי וחמרא חייא שמעה ילתא ועיילא ליה לבי מסותא ומוקמא ליה במיא דבי מסותא עד דמהפכי מיא דבי מסותא והוו דמא וקאי בישריה פשיטי פשיטי . רב יוסף איעסק בריחיא רב ששת איעסק בכשורי אמר גדולה מלאכה שמחממת את בעליה . א"ל ריש גלותא לרב ששת מ"ט לא סעיד מר גבן א"ל דלא מעלו עבדי דחשידי אאבר מן החי אמר ליה מי ייכר אמר ליה השתא מחוינא לך אמר ליה לשמעיה זיל גנוב אייתי לי חדא כרעא מחיותא אייתי ליה אמר להו אהדמו

ומחמיר עליהם לאיסורים : (אתלגא . דרך אהוו לו חולה מחמת לפי כמפורש שם בגמרא ורפואתו בשרא שמינא אגומרא והמרא חייא פי' בלא מזיגת מים כמבואר שם בגמ'): סומקא . כחוש : מרקא . מזוג במים הרבה : ילתא . אשת רב נחמן והיתה בת הנשיא ואשת אב ב"ד ותשובה כדאמרינן בספור וכרובצ דרב נחמן חתים דכי נשיאה הוה : מסותא . מרחץ : מתהפכים . מתמם זיעה אדומה סולה ממנו ע"י בשרא שמינא וחמרא חייא : פשיטי . בכרות עגולות : רב יוסף מתעסק . נהגנא : ברחיא . כדי שיתחמם ויזיע : בכשורי :

פרק שביעי

א רב עמרם דער פרומער פלעגט האבין צער פון דיא קנעכט פון ריש גלותא. דיא קנעכט האבין אים אמאהל געלייגט שלאפין אויף דעם שניי. אויף מארגין האבין דיא קנעכט גזאגט צו אים. וואס וויל דער רבי מען זאל אים ברייננען. האט רב עמרם געטראכט וואס איך וועל זייא זאגין וועלין זייא מאכין פאר קערט. וועל איך זייא זאגין פאר קערט. וועל איך האבין וואס איך וויל. האט ער גזאגט ער וויל רויטע פלייש מאגערע. געבראטין אויף קוילען. אונ ווין געמישט מיט פיל וואסער: האבין דיא קנעכט אים געבראכט פעטע פלייש געבראטין אויף קוילין. אונ ריינעם ווין אן וואסער: האט ילתא דיא ווייב פון רב נחמן דאס געהערט וואס מען האט גיטאהן צו רב עמרם. האט זיא געהייסין מען זאל אים ברייננען אין א באד. אונ מען זאל אים לאזין שטיין אין דיא הייסע וואסער פון באד. ביז עס איז געווארין רויט וויא בלוט דיא וואסער פון באד: ווייל עס איז ארויס געגאנגען פון אים ארויסע שווייס פון די פעטע פלייש מיט דיא ריינע ווין: ווס ער האט געגעסין אונ געטרונקען. אונ דיא לייב זיינע איז געווארין ווייסע פלעקין קיילעכדיגע. רב יוסף אז אים פלעגט קאלט ווערין: פלעגט ער מאלין דיא מילשטיינער ביז ער האט זיך דער שוויצט. רב ששת אז אים פלעגט קאלט ווערין: פלעגט ער טראגין בעלקעס שווערע ביז ער האט זיך דער שוויצט. רב ששת האט גזאגט וויא גרויס אונ גוט איז ארבעט אז זיא דער וואַרעמט דעם ארבעטער. דער ריש גלותא האט אמאהל גזאגט צוא רב ששת פאר וואס עסט ניט אמאהל דער רבי ביי אינז. האט רב ששת גזאגט צום ריש גלותא ווייל איר האט ניט קיין גוטע קנעכט. זייא זענן אין חשד זייא זאלין אפ שניידען אשטיק פלייש פון א לעבעדיגע בהמה אונ קאכין אונ אייך געבין צוא עסין. האט דער ריש גלותא גזאגט צוא רב ששת ווער זאגט דאס אז מיינע קנעכט וועלין אזו טאהן. האט רב ששת גזאגט צום ריש גלותא איך וועל דיר ווייזין אז עס איז וויא איך זאג: האט רב ששת גזאגט צוא זיין בעדינער גייא גנבא אונ ברייננ מיר אפוס פון א בהמה. וואס עס ליגט צוא שניטען ביי דעם ריש גלותא האט דער

בעדינטע־

פירוש

גמלא קורות ומשאות: אהדמו לי הרמי דחיותא: סדרו לפני נתתי הבהמות לנתחים אהדמו כתיתו כלומר ערכו הנתחים: א"ל. ריש גלותא: אי הכי. מפום דחסידי הוא: ליעבדו קמיה דמר. כלומר קמי שמעיה דמר יסדרו מאכל בהיתר: סכה. שלחן: ריסתנא דחנקא חמתא. אמנסטרייש"ן עצם קטן שעל כף הירך שאדם בולעו ונחנק מפום דלב שאת פני נהור הוא ולא יראנו ויאכל ויחנק: גששה. משמשה והרגיש באותו עצם שקל כל החתיכה וכרכה בסודריה: איגניב לן כסא דכספא. שהיו רואים אותו כורך בסודריה ורוצים לבדוק מאו: א"ל. לריש גלותא: דחיורא. בשר בעלת שחין: מיכל אכלי. וטעמו טעמתי: חיורא לא עביד לן האידנא. לא שחטנו היום בהמה בעלת שחין: בדוכתא. בעור (היו בודקין) במקום ריסתנא זו בכף הירך ותמצאנו בעור הפוח לבן: דאמר רב חסדא חיורא באוכמתא לקותא. טעמי לבן בעור שחור

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

אהדמו לי הרמי דחיותא אייתו תלת כרעי אותיבו קמיה א"ל הא בעלת ג' רגלים הואי פסיק אייתו חרא מעלמא אותיבו קמיה א"ל לשמעיה אותביה נמי להך דידך אותבה אמר להו האי בת חמש רגלים הואי א"ל אי הכי ליעבדו קמיה דמר וליכול א"ל לחיי קריבו תכא קמיה ואייתו קמיה בישרא ואותיבו קמיה וריסתנא דחנקא חמתא גששיה ושקלה כרכה בסודריה לבתר דאכיל אמרי ליה (דף סח) איגניב לן כסא דכספא בהדי דקא מעייני ואתי אשכחוה דכרוכה בסודריה (אמר) [אמרי] ליה חזי מר דלא מיכל קא בעי אלא לצעורן אמר להו אנא מיכל אכלי וטעמי ביה טעמא דחיורא אמרי ליה חיורא לא עביד לן האידנא אמר להו בדקו בדוכתיה דאמר רב חסדא אוכמא בחיורא וחיורא באוכמתא

דיגער געבראכט. דער נאך האט רב ששת געזאגט צו די קנעכט פון ריש גלותא צוא שניידען די בהמה און ברענגט אהער אלע שטיקער און שטעלט צוזאמען אלע שטיקער אזו וויא עס איז געווען פריער פאר דעם צוא שניידען. האבען די קנעכט געבראכט דריי פיס און האבען געלייגט פאר רב ששת. האט רב ששת צוא זייא געזאגט האט דען די בהמה נאר געהאט דריי פיס. ווענען די קנעכט געגאנגען און האבען אפ געשניטען אפוס פון אלעבעדיגע בהמה. און האבען געבראכט פאר רב ששת. האט רב ששת געזאגט צוא זיין בעדינער לייג אנידער די פוס וואס דוא האסט גענומען אויך. האט ער זיא אנידער געלייגט. האט רב ששת געזאגט צוא די קנעכט האט די בהמה געהאט פינף פיס. האט מען אויס געוויזען אז זייא געבען עסין טרפות. האט דער ריש גלותא געזאגט צוא רב ששת אויב דער רבי וויל ניט עסין בייא אונז דורך די קנעכט וועלין די קנעכט מאכען דאס עסין פאר דעם רבים בעדינער. דער בעדינער וועט זעהן אז עס איז כשר געמאכט געווארין. וועט דער רבי מעגין עסין. האט רב ששת געזאגט רעכט איך וועל עסין. האט מען פאר אים געשטעלט אטיש. און מען האט געבראכט פאר אים פלייש. און מען האט געלייגט פאר אים אחלק פלייש מיט אביינדיל. און רב ששת איז געווען בלינד. האבען זייא געטראכט ער וועט געוויס ארא שלינגען דעם ביינדיל וועט ער דער ווארגין ווערין. רב ששת האט ארום געטאפט די שטיקול פלייש. האט ער געפונען איניווייניג דעם ביינדיל. האט ער גענומען די גאנצע שטיקול פלייש און האט איר איינגעוויקולט אין זיין פאטשילע: דער נאך וויא מען האט אפ געגעסין האט מען געזאגט צוא רב ששת בייא אונז איז געגנבה געווארין אזילבערנער כוס. ווייל זייא האבען געזעהן ער וויקולט אין די פאטשיילע. און זייא האבען ניט געוואוסט וואס ער וויקולט. דריבער האבען זיי געזאגט עס איז געגנבת געווארין אזילבערנער כוס. מען זאל בייא אים זוכען וועט מען געפינען וואס ער האט בעהאלטין. וויא זייא האבען געזוכט ביי אים האבען זייא געפונען די איינגעוויקולטע שטיקול פלייש. האבען זייא געזאגט צום ריש גלותא איצט זעהן מיר אז דער רבי האט גאר ניט געוואלט עסין. ער האט נאר געוואלט מיר זאלין האבען צער. האט רב ששת צו זיי געזאגט איך האב יא געגעסין נאר איך האב פאר זוכט די פלייש איז די בהמה געווען אקראנקע מיט פארך פון הויבין. האבען די קנעכט געזאגט צוא רב ששת מיר האבען היינט ניט געשאכטען קיין פארכעוואטע בהמה. האט רב ששת געזאגט צוא די קנעכט זוכט אויף דעם ארט וואו איך וייז אייך. פון וואנען איר האט אויס געשניטען די שטיקול פלייש וואס איר האט מיר געגעבין. ווארום רב חסדא האט געזאגט אז מען געפינט אשווארצין פלעק אויף אווייסע

מהמתרחש בעולם הכשרות

Reprinted from "The Jewish HOMEMAKER" Nov.-Dec./ 74
With the permission of the Editor

In previous articles, I have written about Glycerol Resin or Ester Gum used in chewing gum and in beverages such as soda. This information had been relayed to me by Hercules Company by phone. Recently I had an opportunity to look in on the plant and see the process for myself.

The resin is removed from the wood with a solvent derived from petroleum. The resin is cooked with glycerin. There are two tanks of glycerin in the factory—one kosher purchased from Procter & Gamble and Colgate, and one tank of non-kosher glycerin. There are two methods of manufacture—one a continuous unit; the other a batch unit. The continuous unit produces only kosher glycerine; the batch units use one cooking tank for kosher only. There are five cooking tanks in the batch units and three flaking lines. The product flows on the flaking line while it is steaming. The same flaking lines are used for both kosher and non-kosher.

3 פלייש־סוחרים אַרעסטירט אין כשרות־שווינדל

דער דיסטריקט אטוירני פון ברוקלין, יודושין גאלד, האט געמאלדען דעם ארעסט פון די באַלעבאַטים פון אַ פלייש־פירמע אין ברוקלין, אויף דער באַשולדיקונג פון אפנארען די קאסטאמערס דורך פארקויפן זיי טריפה פלייש אלס כשר׳ע. די באשולדיגטע זענען אירווינג סקאלעט, פרעזידענט פון דער „סקאלעט באוגלעס ביעף קאָ.״, 13 טאמפסער סט., ברוקלין, אלען סקאלעט, סעקרעטאר פון דער פירמע, און בארנעט סקאלעט, דער טרעזשורער.

אגענטען פון דער כשר־ביורא ביים ניו יארק סטעיט דעפארטמענט און אגריקאלטשור און פון דער פעדעראלער רעגירונג האבן

אנטדעקט ווי „פלאמבעס״ זענען ארויפגעלייגט געווארען אויף פלייש וואס איז געבראכט געווארען צו דער „סקאלעט״־פירמע פון א טריפה׳ער שלאכט־הויז.

דיסטריקט אטוירני יודושין גאלד האט געלויבט הרב שבתי (שעפארד) באום, סופערווייזער פון דער כשר־ביורא פון ניו יארק סטעיט, און דזשיימס דעפראנציסקא פון אגריקאלטשור דעפארטמענט, פאר זייער וואכזאמקייט לטובת די אינטערעסן פון די כשרות־קאנסומערס.

מהמתרחש בעולם הכשרות

אזהרה מתערובות חלב במוצרי מגדניות בירושלים

מחלקת הכשרות של המועצה הדתית בירושלים, מודיעה לצבור כי במספר מגדניות בעיר משתמשים בתערובות חלב, גבינה ושמנת וכו׳, בעוגות חלות וכל מיני מאפה שהן מיצרות ויש להתייחס אליהן כמאכלי חלב. פרט לאלה המסומנים באותיות בולטות שהן פרוה (סתמי).

על הציבור להקפיד לקנות במגדניות העומדות תחת השגחת הרבנות בכדי לא להכשל באיסורים.

נעתק מעיתון המודיע חודש שבט תשל"ה

אזהרה

סלקנו ההשגחה מהמפעל

לעביד מעיים של **דוד סנדרוביץ**

יפו, ברח׳ 289 מס׳ 6

והוא בחזקת **טריפה**

המעיים המשווקים על ידו נושאים פלומבות מזויפות

יזהר הצבור שלא יכשל **בנבלות וטרפות**

הרבנות הראשית לת״א יפו

קנסות על מכירת מזון קלוקל

1000 לירות קנס גזר שופט השלום חיים נחמני על אמליו פרלמן ברחוב עמק יזרעאל בתל־אביב שנמצא אשם במכירת קבב שהכיל חיידקים וסולפיטים בכמות העולה על המותר.

בגלל עוגה שהכילה עובש הוטל קנס של 1200 לירות על מפעלי אפייה „אבי” בחיפה וחברת בת של „פרומין” בבני־ברק.

בגלל תולעים שנמצאו בנקניק, נקנסה מעדניית סגל ברחוב בוגרשוב בת״א ב־730 לירות. התובע במשפטים אלה היה מגדל רבין. (ע.)

הודעה נחוצה

היות והשנה זיקקו כהל מעמילן (דגנים) לכן, הנני להודיע, כי כל הכהל והחמצן של ביהח״ר „פאקא” בבת ים אינו כשר לפסח

הרב פסח קוקיס
רב העיר בת־ים

בעקבות גילוי מדהים, שהכהל ביין הוא חמץ גמור:

חשש שהיקבים לא יוכלו לספק יין „כשר לפסח”

התיעצויות דחופות בין הרבנים כדי להתגבר על הקושי שנוצר ולהבטיח אספקה סדירה של יינות שאין עליהם חשש חמץ

חשש רציני שהיקבים בארץ לא יוכלו לספק השנה יין „כשר לפסח” התעורר אתמול בקרב הרבנים העוסקים בעניני כשרות היין בעקבות גילוי מדהים שמזה זמן ניכר החלו לייצר את הכוהל המעורב ביין מעמילן שהוא חמץ גמור.

אתמול פורסמה הודעה מטעם הרבה של בת ים הרב פסח קוקיס המודיע כי הכוהל שמיצר בית החרושת „פאקא” הוא חמץ, היום עמדה להתפרסם גם הודעה דומה חתומה על ידי רבה של רמת גן הרב צבי מרקוביץ בדבר הכוהל המיוצר על ידי בית חרושת „עסיס”. חומר זה המיועד למפעלי מזון, משקאות משכרים, בושם ותרופות היה מיוצר עד לפני שנה מפרי העץ ואילו מאז שנה, כפי שהתברר רק עתה, עברו אותם בתי חרושת לייצור הכוהל מעמילן. עובדה זו אושרה על ידי משרדי הממשלה העוסקים בפיקוח על הייציר של כוהל.

לאור גילוי זה יוצא שהיינות אשר בחלקם הגדול כבר הוכנו לקראת חג הפסח אינם כשרים. עובדה זו הטילה תדהמה גם בחוגי היצרנים של יינות אשר בחלקם אף כבר העבירו את משלוחי היין שלהם לשווקי חוץ וקיים ספק אם יוכלו להביא לידיעתם של הלקוחות את העובדה שהיין אסור לשימוש בפסח. נמסר שיש מספר קטן של יצרני יינות אשר טרם השלימו את הייצור של היינות, או שהם משתמשים בכוהל מתוצרת עצמית בלבד.

בימים האחרונים נערכו התיעציות דחופות בין הרבנים העוסקים בעניני כשרות בכל הארץ כדי לטכס עצה כיצד להתגבר על קושי זה ולהבטיח אספקה סדירה של יינות שאין עליהם שום חשש של חמץ. נמסר כי בידי כמה יצרנים מצוי מלאי משנים קודמות שבהן לא נעשה שימוש עמילן לצורך ייצורו של הכוהל.

בחוגים רבניים נשמעה אמש תרעומת רבה על יצרני הכוהל אשר לא טרחו להביא לידיעתם את השינוי שהל בהליכי הייצור. נדונו גם דרכים להבטיח בעתיד הימנעותם של מכשולים כאלה בשטת הכשרות ואבטחת פיקוח הדוק יותר על הליכי ייצור של חומרי גלם למזון.

המודיע עש"ק יתרו תשל"ה

ב"ה

הודעה והוראה

בענין כשרות הכהל (ספירט) לפסח

מטעם **רבותינו הגאונים הביד"צ** שליט"א
של העדה החרדית ירושלים ת"ו

היות ונתברר שתעשיות הגדולות לכהל (ספירט) ייצרו במשך השנה האחרונה כמה וכמה פעמים כהל (ספירט) מעמילן דגנים שהם חמץ ממש וגם ייצרו כוכמ"פ כהל (ספירט) מחו"ל שבחזקת חמץ. לכן הננו לחודיע שעפ"י דתה"ק כל מיני הכהל (ספירט) של התעשיות הנ"ל וכן כל מה שהתערב בו כל מיני חכהל (ספירט) הנ"ל, אינו כשר לפסח. וע"ד הכלים יש לעשות שאלת חכם.

ובנוגע לתעשיות היינות ומשקאות חריפים שבהשגחתינו, קבענו סדר השגחה מיוחדת שכל אלו היינות ומשקאות הנקיים מכל תערובת הכהל (ספירט) הנ"ל יוחתמו בחותמת חדשה כזה:

ולחג הפסח יש לדייק מעתה רק על חותמת החדשה.

ואלו חיינות ומשקאות שנקנו עד חיום עם החותמת הישנה שלנו, יש לברר הפרטים של כל אחד אצל ועד חכשרות דעדתינו.

וח"ש הביד"צ לכל מקהלות האשכנזים העדה החרדית
ירושלים ת"ו שבט תשל"ה.

נאם **יצחק יעקב ווייס** ראב"ד פעיה"ק ת"ו
נאם **משה ארי' פריינד**
נאם **ישראל משה** בלאאמו"ר הגה"ק מהרי"צ זצוק"ל **דושינסקיא**
נאם **אלי' זלאטניק**

(מקום חותם הביד"צ)

(נמסר לפרסום ע"י היקבים שבהשגחת הביד"צ)

חמץ אין פסח'דיגע ווייגען וועלכע האבען הכשר פון רבנות הראשית

א גרויסער שטורעם איז אויסגעבראכן אין ארץ ישראל, די לעצטע וואך, וואו מען האט אויסגעפונען אז אין די שארפע געטראנקען און ווייגען וואס ווערן גענוצט אין פסח מיט א הכשר פון „רבנות הראשית" אין א"י, ווערן אריינגעטאן שפיריטוס פון תבואה וואס עס איז חמץ ממש ר"ל.

לעצטע וואך האט דאס ראבינאט אין „בת ים" און אין „רמת גן" מפרסם געווען אז די פאבריקן „פאקא" און „עסיס" האבן דאס יאר געמאכט שפיריטוס פון קארן, און נישט פון פירות, וואס דאס איז חמץ ממש און גורם נעווען אז די ווייגען וואס ווערן גענוצט אויף פסח זענען נישט כשר לפסח, און עס איז דא א חשש פאר א מאנגעל אין ווייגען אויף פסח.

די אויפדעקונג אז אין די פסח'דיקע ווייגען, וואס זענען בהכשר פון רבנות הראשית, איז געווען אריינגעמישט חומצ'דיגער שפירטוס, האט אויפגעשטורעמט דאס לאנד.

דער איד עש"ק משפטים

FORWARD TO VERIFICATION:

1. When a product in our publication is declared "clear of doubts", it does not mean that we are giving a "hechsher" on it. We are only revealing our findings to the public. Therefore each individual should consult his Rabbi for the final approval on the usage of the product.

2. When one of the products which we declare as "clear of doubts", already has a "hechsher", it applies only to the stated product and to no other products under the same supervision.

3. The Verifications are valid for two months only. Therefore, each reader should follow us up for changes. We are including a summary of the "verifications" of the last two "Madrichs", which we had omitted.

VERIFICATIONS

BABY FOODS:

We visited the Beech Nut Baby Food Company, but since we are still in the middle of our investigation, we are unable to bring a report at the present.

BAKERIES:

Most ingredients used by bakeries need a reliable hechsher. Unfortunately, many bakeries do not take this seriously. Therefore, care should be taken to buy only in bakeries that use only products with a reliable hechsher.

We have contacted many bakeries who have agreed to use only the products we shall advise them. We are still in the middle of completing a list of products which can be used; therefore, we can not presently furnish a full report. Please watch for the report in the coming issues.

BUTCHER STORES:

The hechsher given to butcher stores applies only to the meat after it has entered the store. It does not pertain to the Shchita (slaughtering), and Bedika (inspection of insides) of the meat.

Many butcher stores carry many brands of meat, but in order to lure in customers, they will advertise one brand which is sought after. Therefore, the consumer must be careful to check that he is purchasing the brand of meat he prefers.

CANNED PRODUCTS:

We have visited the plant of Marion Food Products, which cans fruit and vegetables. We saw all the raw materials and have found them to be free of doubts.

The company cans only fruit and vegetables and no other products. Their products are canned under the name "Harvest Moon" and are sold mainly to wholesalers, caterers, restaurants, etc. Following is a list of their products.

CATERERS AND RESTAURANTS:

Many products used by caterers and restaurants need a hechsher. We have contacted many caterers and restaurnats who have agreed to use only the products that we shall advise them. In the near future we hope to have a complete list of products for them. Likewise, we shall publish the names of the caterers and restaurants abiding to our advised list.

CEREAL:

We visited the Van Brode Mills of Clinton, Mass. and we saw all the ingredients and manufacturing process as follows; the corn and rice is ground and mixed with sugar, salt and malt (no vitamins or chemicals). Then, it is cooked and dried and it then passes through a rolling and blowing machine, after which, it is baked (not in fats). Their Crisp Rice and Corn Flakes are "free of doubts".

CHOCOLATES:

The chocolates "Criquette", and "Raguso" are Milichig though it is not stated on the wrapper

CLEANING MATERIAL: (dishes & silverware for hotels, caterers, and restaurants, etc.)

We visited the:

Samolite Chemical Co.
3623 Ft. Hamilton Pkwy.
B'klyn, New York

Cavalier Chem Co.
3901-8th Ave.
B'klyn, New York

and have found that the raw materials being used are free of question. They produce assorted cleansers.

DISHES:

Some hardware stores have "Mikvahs" for dishes. It is the obligation of the customer to find out who gave the hechsher on the Mikvah, and if it is checked regularly.

FISH:

Carp fish must be thoroughly checked for worms. The Sefer שמושה של תורה explains the procedure.

INGREDIENTS:

Although no positive conclusions can be drawn solely from reading the ingredients, nevertheless, a careful reading of the ingredients is very important.

The following is a partial list of common ingredients which if found in a product must be checked into:

Calcium Stearate	Calcium Stearoyl -2-
Emulsifiers	Gelatin
Glycerin	Glycin
Glycerl Monostraerate	Glyceride
Gum Base	Pepsin
Lactose	Creme of tartar
Lactic Acid	Casin
Mono and Di-Glycerides	
Polysorbate 60, 80	Polyglyceril
Rennet	Shortening
Stearic Acid	Sorbitan Monostearate
Vegetable Oil	Whey

ISRAELI FRUITS:

Canned fruit should be checked to see if they contain any Israeli fruit, as there are many Halacha questions involved. Many American canneries do import Israeli fruit making this possibility a reality. We would like to state that the company "Sharon" does use Israeli Fruit.

ISRAELI PRODUCTS:

The products of the following companies do not have a Hechsher which is known to us as reliable:

1. Elite

2. Lieber of Tel Aviv (not to be mistaken with Lieber of the U.S.A.)

3. Carmit Candies: Rav Deutsch gives a "Hechsher on some carmit candies only. The hechsher is printed on the wrapper of each candy. Candie not bearing his hechsher are not under his supervision.

Matzo: (Chumetz)
The following matzohs from Eretz Yisroel have a reliable hechsher.

Yehuda Matzos - Hechsher of Bes Din Tzed of Yerushalayim.

Israel Matzos
Aviv Matzos - Hechsher of Rav Landau of Bnei Barak

Rabbi Landau has removed his hechsher from Rishon Letzion Matzohs.

PLANTERS PRODUCTS:

We visited the plant of Planters Peanut Co., and saw the entire production process. In the following products only peanuts are used and therefore they have no doubts.

Planters 100% pure peanut oil
Dip Peanuts
Peanuts
Peanut Blocks
Old Fashioned Peanut Can
Peanuts Dry Roast
Old Fashioned Peanut Bars
Old Fashioned Peanuts Candy

Almonds
Cashews
Peanuts, Chopped Roasted
Pecans
Barse Squars

The following products are made from plain milk, (סתם חלב) but here again seperate utencils are used.

Chocolate Peanuts
Chocolate Peanuts Buffer Cups
Chocolate covered Jumbo Block
Chocolate Nut Assortment
Chocolate Raisins

WHISKEYS:

Due to technical changes which have arisen in the Whiskey Industry, our report is as yet inconclusive. We hope to have a comprehensive report in the near future

WHOLESALERS:

Many wholesalers carry products which have a reliable hechsher and also products which do not have a reliable hechsher. It is therefore your duty to inquire as to which products really have a reliable hechsher.

מערכת הספרים

ספר

ליקוטי יפ"ה

ליקוטי יפ"ה על הלכות אנינות ...

ליקוטי הלכות מפוסקים ראשונים ואחרונים מסודר עפ"י הד׳ חלקי שו"ע על הלכות אנינות משעת הפטירה עד הקבורה עם מראה מקומות ומה שחייב להתפלל תיכף אחר הפטירה, עם הסכמות מגדולי הרבנים שליט"א נאסף ונלקט ע"י הרבני החסיד מו"ה ישראל פנחס פעלדמאן שליט"א....

תיתי לו לכבוד הרה"ח מו"ה ר׳ ישראל פנחס פעלדמאן שליט"א שזכה וזיכה את הרבים בהוצאת ספרו היקר והחשוב בהלכות אנינות שנחוץ מאד על כל צרה שלא תבא ח"ו, ורבים שאינם יודעים איך להתנהג בהלכות שונות שנוהגות אז ואין הזמן גורם לחפש בספרים וגם אינם יודעים מה לשאול, מחברנו הראה כאן נפלאות בעבוד שלמה ומדויקת במקצוע של הליקוט הנפלא הנ"ל לבררם ולסדרם בסדר נעלה, עשירות מחשבתו של מחברנו הרב שליט"א בבירור וסידור הדינים הוא עד להפליא, וכל המכנים חיבורו הזה ימצא בו עונג רוחני, ובזכות זה נזכה שיאמר ד׳ לצרותינו די ונזכה לראות במהדה בנחמת ציון וירושלים ...

להשיג הספר הנ"ל

ישראל פעלדמאן

93 Broadway • Brooklyn, N.Y. 11211•384-6784

מודעה חשובה

עס איז נאך דא צו באקומען דאס ספר דת משה ויהודית אויף עניני צניעות פאה נכרית. במספר מצומצם.

מחיר הספר $2

P. O. BOX 306
BROOKLYN, N. Y. 11211

כתבי יד עתיקים

המעונין בכתב יד של הצה"ק ר׳ הלל ז"ל מקאלאמיע על חכמת הקבלה יפנה אל התלפון 384-5055

אזא ש״ס איז נאך ביז היינט ניט דערשינען!

הוצאת מאורות

גוראריי איזראעלי טרייד

די ארויסגעבער פון בארימטען מאורות־ש״ס וואס איז דערשינען מיט 12 יאר צוריק

לאזט וויסן דעם עולם התורה, אז מיר האבן בע״ה זוכה געווען ארויסצוגעבן איצט

א נייע אויפלאגע פון

מאורות ש״ס

מיט פילע נייע הוספות און אויסבעסערונגען, אין צוגאב צו אלע מעלות פון פריערדיגען מאורות־ש״ס, ווי:

- איבער 8 טויזענט הגהות על הדף
- איבער 150 הוספות יקרי המציאות וכתבי יד מגדולי הראשונים ואחרונים ביים סוף פון יעדער מס׳

צווישן די מעלות פון איצט־דערשינענעם נייעם ש״ס:

- פארגרעסערטער פארמאט, דער זעלבער סייז ווי דער אריגינעלער ווילנער ש״ס, "16½ X 10½ (אן קיינע פארקלענערונגען ווי אנדערע ש״ס׳ן)
- א גאנצער שטאב גראפישע פאכלייט האט געארבעט 3 יאר אויף ארויסצובעסערן די אותיות און אלע אפגעריבענע ווערטער וואס זיינען דורך דער צייט אריין אין די ביז איצט אפסעט איבערגעדרוקטע ש״ס׳ן.

מיר האבן אויך צוגעגעבן די פאלגענדע מפרשים ביים סוף פון יעדער מסכתא:

א) מילואים לחידושי הצמח צדק
מכ״ק אדמו״ר הרמ״מ נבג״מ מליובאוויטש.

ב) עינים למשפט מהרב ר׳ יצחק אריאלי ז״ל.

1) עין משפט השלם
למקומות שהשמיט העין משפט, הוספות, מילואים ותיקונים בכל המקומות שציין.

2) עין משפט על רש״י ותוספות

3) ציונים מכל ספרי הרמב״ם
בהלכה, באגדה, בפירושיו ובהקדמותיו.

דער נייער ש״ס איז געדרוקט אויף די פיינסטע

אף־ווהייט הענד מעיד אימבאסד סטאק פאפיר

רעקאמענדירט פון בארימטע אויגן־ספעציאליסטען.

20 בענדער — געבונדען דורך בארימטע פאכלייט

1) לעדערעט לוקסוס — $325.00

2) ספעשל פעדעט פראכט באנד — $375.00

א ספעציעלע הנחה פון 50 דאלאר

פאר די וואס וועלן באשטעלן זייער ש״ס ביז כ׳ אדר תשל״ה (מערץ 3)

עקסטרא מתנה פאר קויפער פון ש״ס פאר חתנים

אזוי ווי מיר האבן געדרוקט א באגרענעצטע צאל ש״ס׳ן, איז כל הקודם זכה.

דער נייער מאורות ש״ס איז צו באקומען אין אלע ספרים־געשעפטן.

הויפט פארקויף ביים ארויסגעבער:

GURARY ISRAELI TRADE, INC.

3 ALLEN ST., NEW YORK, N. Y. 10002

Tel.: 226-0820

633-2952 633-2952

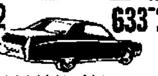

גרויסע מציאות...

GENERAL AUTO SALES

קויפט די מערסטע מאדעל׳ס שטענדיג נייע

אמעריקאנער קארס

פאנטאסטישע איינשפארונגען אין פרייז דורך אן אימפארטירטע דילער.

פולע גאראנטיעס פון דער פאבריק.

CHEVROLET * OLDSMOBILE * FORD * CHRYSLER * DODCE * BUICK * PLYMOUTH

גוטער קויף!

אויך האבען מיר אן אויסוואהל זייער גוטע

USED CARS

בילינע פרייזן. צופרידענהייט גאראנטירט

יעקב צופרידען

באצאלט אייער סובסקריפשאן

כתבי יד עתיקים

המעונין בכתב יד של הצה״ק ר׳ הלל ל״ש מקאלאמאיע על חכמת הקבלה יפנה אל התלפון 384-5055

הצלה רופא: 387-1750

בקשה נחוצה

ווער עס קען מנדב זיין אפיס פורניטשור און אפיס מאשינען פאר היימישן חיכסיגען מוסד הכל מוחל זיין רופען:

מיסטער פריד — 435-7612

ולמצוה גדולה יחשב.

„קרקע" און קבורה אין ארץ ישראל

ארץ החיים

„הר הזיתים"

„הר מנוחות"

און אנדערע בתי עלמין

חברה קדישא חסידים המאוחדות בירושלים

MAALIN BAKODESH SOCIETY

26 CANAL STREET

NEW YORK, N. Y. 10002

DAY AND NITE

212 233-7878

IN CANADA:

MONTREAL 273-3211

אליעזר יהודא גיפס, מנהל

MADRICH LAKASHRUS

5735

Dec., 1974-Jan., 1975

Vol. 1, No. 6

משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים

די שענסטע משלוח מנות וואָס איר קענט שיקען פאַר אייערע גוטע פריינד איז אַ סובסקריפשאָן פאַרן מדריך לכשרות פאַר א יאָהר צייט. פון פורים ביז פורים.

זעהט צו פאַרשפרייטען די הייליגע אַרבעט פון

וועד הכשרות

און אין דעם זכות וועלען מיר זוכה זיין ניצל צו ווערען מכל צרה ח״ו און במהרה געהאָלפען ווערען מיט א גאולה שלמה אמן

נכנס יין יצא סוד

פורים איז א זמן וואָס דער אמת קומט אַרויס. ווילט איר וויסען דעם אמת וועגען כשרות! ווילט איהר וויסען די סודות וועגען כשרות! דאן ! ! ווערט אַ חבר אין וועד הכשרות. שטעלט אויס אַ טשעק פון 4.00 דאָל. און שיקט דאָס צו דעם וועד הכשרות

ווילט איהר אייער נאָמען זאָל דערמאַנט ווערען אין אייער משלוח מנות

יאָ O נײן O

משלוח מנות

איש ______ Name

לרעהו ______ Address , City., State Zip

איש ______ Name

לרעהו ______ Address , City., State Zip

****

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517